

nja mizerija le posledica našega velikega nerazumevanja.

Prepričanja nam je treba, trdnega prepričanja, ki ne koleba na desno in levo; a le tisto delo, ki izhaja iz res globokega prepričanja, je tudi edino uspešno in tudi polno zadoščenje.

Novi pravec, ki ga nam začrtava deklaracija, je temelji novemu življenju v našem stanu, v organizaciji, v vsem našem odličnem zvanju. Iz njega bo res mogel vzrasti učitelj, ki se bo lahko z upravičenostjo nazival kulturni pionir narodov.

„Ko bi vol vedel kako je močan!“

(Laški pregovor.)

V toliko smo bolj od vola, da slutimo moč v sebi ter da hrepenimo po osamosvojitvi. In k sreči imamo tudi protektorske prijatelje, ki skrbje, da to naše hrepenenje ne opeša, ampak gre dalje po poti, ki pelje v zavest. Kajti slepec bi moral izpregledati. Dokler smo mirno trpeli, da so nas upregali v jarem za delo, od katerega smo imeli le malo koristi, je bilo vse prav dobro — kakor pa smo dvignili glave, zavedajoč se lastne moči in z željo postaviti to svojo moč v pravo in pošteno službo stanu, narodu in državi — lop je padlo na nas! Še ni stalo črno na belem, kaj pravzaprav hočemo, že je velika ljubezen do nas in našega stanu snela krinko ter pokazala lice, katerega karakterizacijo prepuščamo drugim, ki imajo večji besedni zaklad za take prilike!

Za enkrat smo kvarni disfacisti, samo nekateri slabiji, jutri bomo vsi, če se ne poboljšamo! Poboljšali se pa bomo, ko bomo osamosvojitve zamenjali z duševnim kulukom; ljubezen si bo spet naredla krinko, ko se bo naša skupna hrbtenica začela klanjati na desno in levo tolikokrat, kolikor ima naša domovina stranj in strančiče!

Plačilo za to je spet nam določeno; izraziti bomo morali za vse to še hvaležnost! Ob izdajanju naredb, ki so bile nam in šoli v prid ali pa tudi v kvar, bomo morali stati pasivno ob strani in čakati, da jih novi režim odpravi ter nadomesti z novimi, ki se zopet ne bodo mogle realizirati ker je na vidiku nov režim.

Učiteljska Samopomoč — naša stanovska organizacija.

Posmrtnina znaša 8880 Din. — Dosegi 1776 članov. — V letu 1925, nad 1000 novih članov. — Priglasite se, čas je le do 45. leta!

(Iz poročila tov. Iv. Kocijančiča na odborovi seji dne 24. januarja 1925.)

Pogled nazaj v l. 1925.

Leto 1925. je bilo za društvo zelo važno. »Učit. Samopomoč« se je poglobila na znotraj in mogočno razmahnila na zunan. Danes ima lepo število vpisanih članov, izplačuje visoke posmrtnine in ima imovino s kakršno razpolaga malo društev.

Izredni občni zbor. — Nova pravila.

Na izrednem občnem zboru v Ljubljani, dne 1. februarja 1925 so se obrav-

Ni pa dovolj temelji — teorija treba je tudi praktične izvedbe. Iz temelja se mora dvigniti mogočna zgradba. Sistematična samoizobrazba učitelstva v realnih življenjskih vprašanjih so pomožki in sredstva, ki bodo to zgradbo postavila. Zatorej na takojšnje delo za izpeljavo, za uresničenje tega novega idejnega zasnutka!

Bogumil Medvešek.

Naslanjali smo se eni na Petra, drugi na Pavla, pa nas ene in druge hrbet boli od naslonov.

Dobri prijatelji so postavili na našo njivo vse polno strašil, ki naj bi nam zameglila pogled v bodočnost! A mi pravimo: Če se ne bomo osamosvojili bodo strašila res ostala na naših njivah!

Povemo vsem in brez krinke: Nočemo ne mežnariti ne hlapčevati! Nikomur! Za našo bodočnost in našo kožo gre in za bodočnost našega naroda, ki smo z njim zvezani kakor noben drug! In trdno se hočemo zvezati z narodom, nad umetnimi prepadi, ki jih mi nismo izkopal, hočemo sezidati mostove, da bo tudi narod stal za svojimi resničnimi prijatelji ko pride čas in potreba! Nočemo biti več papirnati pionirji kulture ampak resnični iz krvi in mesa! Nočemo biti več enota, ki sestavlja resolucije v zavesti, da se itak ne bodo upoštevale, ampak hočemo biti moč, ki bo znala svoje poštene zahteve uveljavljati, in če treba, tudi izbojevati!

Prepotrebne brutalnosti v našem boju zadnjih dni, nismo zakrivilji mi! Brezplodnost naše preteklosti jo je zahtevala! In idealno stremljenje v boljšo bodočnost jo je izzvalo!

Operacija, ki smo jo izvršili na lastnem telesu je boleča. Naš ponos zahteva, da jo sami izlečimo. Tujih obličev ne potrebujemo, ker nočemo ran inficirati! Ko bo naše telo zdravo, tedaj sedite sodniki na sodni stol in sodite! Kdor pa stori to predčasno, bo le sebe razkrinkal. Naše oči so postale bistre. J. Ribičič.

navale in sprejele važne izpremembe k društvenim pravilom in sicer: povišek članskega prispevka (od 2 Din na 5 Din, upravnina od 1 Din na 4 Din, vpisnina od 5 Din na 10 Din), odpraviti se je (z malo izjemo) zdravniški certifikat, nanovo privzelo 3 namestnike društvenim odborom. Tako popravljenih pravila je oddelek ministrstva notranjih del v Sloveniji odobril dne 8. maja 1925, št. 2479/25. Po teh novih, oziroma popravljenih in odobrenih pravilih se ravna društvo od 20. maja 1925 dalje.

Stresimo s sebe jarem hlapčevstva, zakaj zvonovi veselo potrkavajo in nas kličejo v novo življenje!

Prvi žarki so šinili na zemljo gruda postaja mehka — odprite srca! Solnce, ti pa kmalu zasij v vsej svetlobi in toploti: čakamo mi, čaka naša domovina! E. Š.

V slovo!

(Umrlemu tovarišu Justku Tomincu.)

Izgubili smo živ list živega drevesa naših tovarišev.

Blagega tovariša Justka ni več med živimi.

Bil je človek svojega kova. Vzor učitelja-vzgojitelja, duša prosvetnega gibanja v Globokem. Bila ga je bogata, globoka, mehka duša in sama brezmejna požrtvovalnost. Živel je koristi posameznika in skrbel za blagor celote. Kjerkoli se je pojavljal je uspešno uveljavil svoje velike duševne zmožnosti. Delo je bilo manifestacija mladega življenja. Vsega je daroval Sokolu, je posvetil pevskemu zboru, je priklenil koristi kmetijskega stanu.

Bil je ustanovitelj Sokola v Globokem, načelnik, pevovodja globoških pev-

Zvišani zneski za posmrtnino. — Priglasite se, čas je le do 45. leta!

Povišani članski prispevek je izdatno dvignil posmrtnino. Novi priglašenci so se trumoma oglašali in prosili za sprejem. S ponosom lahko trdimo, da je malo društev, ki bi v sedanjih težkih časih imela pokazati tako zadovoljive uspehe v vsakem oziru kot jih je dosegla Učit. Samopomoč.

Vpisi v članski knjigi.

V letu 1925. je bilo v člansko knjigo vpisanih 992 novih članov, sprejetih na precej čez 1000. Društvo, ki je imelo v prvem poslovnem letu 1898/99, okrog 200 članov, ohranilo nad 20 let število članov na približno isti višini (od 200 do 300), imelo se koncem 1921. leta 218 članov je vzbudilo večje zanimanje v učitelstvu šole v letu 1921. s prevedbo članskih prispevkov in posmrtnin iz kron v dinarje.

Statistika nam kaže:

1./1. 1922 je bilo 218 članov, posmrtnina 436 Din. — 1./1. 1923 je bilo 508 članov, posmrtnina 1016 Din, prirastek v l. 1922. je 290 članov. — 1./1. 1924 je bilo 574 članov, posmrtnina 1148 Din, prirastek v l. 1923. je 66 članov. — 1./1. 1925 je bilo 746 članov, posmrtnina 1492 Din, prirastek v l. 1924. je 172 članov. — Danes (24. 1. 1926) ima Učit. Samopomoč

1776 članov posmrtnina znaša 8880 Din. Sedanja pravila.

Vendar pa tudi v l. 1921. v dinarje prevedene posmrtnine niso bile sedanjemu času in občutni draginji primerne. Izredni občni zbor v l. 1925. je odstranil še to zadnjo oviro. Društvo je zadobilo z novimi pravili dovolj prožnosti, člani pa visoke in času primerne posmrtnine.

Pregled društvenega gibanja v l. 1925.:

Koncem leta 1924 je bilo 746 članov, v letu 1925. je pristopilo 992 članov, v letu 1925. je umrlo 13 članov, v l. 1925. je izstopilo 6 članov, v letu 1925. je bilo izključenih 14 članov, koncem leta 1925. je ostalo 1705 članov.

Posmrtnina.

Vsled novih pravil in velikega prirastka novih članov je opazati veliko razliko v posmrtninah tega leta. Posmrtnina z dne 1./1. 1925 je znašala 1492 Din, ona z dne 31./12. 1925 pa 8525 Din.

Priglašenci.

Poleg že vpisanih članov je še okrog 200 priglašencev, ki so bili pogojno sprejeti, a do danes še niso izpolnili vseh pogojev (nakazila sprejemnih pristojbin). Kadar prejme društvena uprava od njih nakazane zneske za sprejemne pristojbine, bodo dobili sprejemne liste in postali pravi člani Učit. Samopomoči. Danes nima društvo prav nikakih obveznosti do teh priglašencev.

Slabi plačniki-člani.

Pri tej priliki omenim še žalostno dejstvo, da je nekaj članov U. S. prav malomarno vršilo svoje društvene obveznosti. Na večkratne opomine za nakazila članskih prispevkov se ti počasneži niso prav nič zmenili. Dolg je rastel

cev, tajnik posojilnice in hranilnice in vnet delavec povsod, kjer ga je potrebovala domovina.

Neštete trte po goricih, drevje v sadovnjaku in čebelnjak nosos šoškega vrta, govore o zanimanju pokojnika v panogi kmetijstva. In kar nista storila roka in zgled je zmogla modra beseda modrega človeka, ki je izzvenela na shodih in sestankih.

Bil je prijatelj. Ravnal se je po geslu: »Čisto, čisto nazadnje mislimo nase.« Za vsakega je našel bodrilno besedo in pameten nasvet; a sam sebe je pozabil in in pozabil.

Bil je velik rodoljub in dvigal je v mladih srcih vero v nesebično delo, ki naj rodi boljšo bodočnost. Oživele so mlade telovadne vrste. V svojem trudu in v svoji ljubezni je uzrl rojstvo čvrstih Sokoličev.

V sebi je vzgajal idealista. Uvidel je, da mnogi počejo navzgor, da raže obstanejo v hladnem vznožju ter prodajo in izdaio strmo pot resnice in pravice drugim, ki jo teptajo, zaničujejo, blatijo. To in še veliko enakega ga je žgalo. Prémrad je bil da bi prestal ogenj. Predober, predelaven in prepošten, da bi si privoščil odmor. Preveč žaljen, da bi poglne mladike nove vere in energije.

od dne do dne. Pri izplačilih posmrtnin je društvo šlo tudi je malomarneže. Končno ni odboru kazalo drugega, da je v letu 1925. moral 14 članov izključiti iz društva. Moralna dolžnost, pa tudi društvena obveza (§ 9. d) teh izključenih članov bi bila, da so dolžne zneske vrnili društvu, kar se pa ni zgodilo. V bodoče ne bo smel društveni odbor, oziroma društvena uprava trpeti večmesečnih ali celo letnih zaostankov; ravnati se bo moral po znanem reku: Čisti račun, dobri prijatelji!

Umrli člani.

V letu 1925. je umrlo 13 članov in prejelo na posmrtninah:

95. smrtni slučaj 9./2. 1925 Kristina Berthold Pilštani, posmrtnina 1592 Din. — 96. smrtni slučaj 18./3. 1925 Karl Gaischeg Maribor, posmrtnina 1660 Din. — 97. smrtni slučaj 7./4. 1925 Ivan Thuma, Prevalje, posmrtnina 2022 Din. — 98. smrtni slučaj 18./4. 1925 Marija Feigel, Slov. Bistrica, posmrtnina 2020 Din. — 99. smrtni slučaj 22./4. 1925 Jurij Erker, Stara cerkev, 2086 Din. — 100. smrtni slučaj 19./6. 1925 Edvard Bohinc, Ljubljana, posmrtnina 5585 Din. — 101. smrtni slučaj 19./7. 1925 Fran Stergar, Ljubljana, posmrtnina 6250 Din. — 102. smrtni slučaj 11./8. 1925 Mina Kristl, Slov. Bistrica, posmrtnina 6930 Din. — 103. smrtni slučaj 2./10. 1925 Ludovika Borštnik, Ljubljana, posmrtnina 7740 Din. — 104. smrtni slučaj 14./10. 1925 Martin Vodenik, Maribor, posmrtnina 7930 Din. — 105. smrtni slučaj 27./10. 1925 Anton Gselman, Vurberg, posmrtnina 8030 Din. — 106. smrtni slučaj 6./11. 1925 Anica Cizej-Brišnik, Orla vas, posmrtnina 8050 Din. — 107. smrtni slučaj 11./11. 1925 Janez Stibler, Maribor posmrtnina 8045 Din. — Skupaj 67.940 Din.

Vse posmrtnine so bile izplačane, oziroma nakazane dedičem takoj po prejemu za izplačilo potrebnih listin.

Denarni promet v letu 1925.

Prejemki . . . 263.773,26 Din
Izdatki . . . 263.761,76

Skupaj . . . 527.535,02 Din

Omenim naj še, da znaša čisti dohod v 1925. letu 105.683,46 Din vsa društvena imovina dne 31. decembra 1925 pa 131.796,52 Din.

Pisarniško delo.

Pisarniško delo je bilo zelo obširno. Rešilo se je nar tisoč dopisov (vložni zapisnik ima 825 številčk z 10 do 50 postavk), v člansko knjigo je bilo vpisanih 992 novih članov (izdanih ravno toliko sprejemnih listov), priglašencev je zdaj okrog 200, položnice za nakazila so prejeli člani sedemkrat. Obsežnost društvenega dopisovanja se presodi lahko že po tem, da je porabila uprava znamk in dopisnic za 4651 Din. Povrnjena poštnina znaša 4603,75 Din.

Opomini članom in priglašencem.

V zadnjih dneh decembra 1925 sem razposlal opomine vsem onim članom, ki plačujejo sprejemne pristojbine v mesečnih obrokih, pa so zaostali z nakazili. Drugim zamudnikom-članom sem poslal v decembru obračune s pozivi, da poravnajo dolžne zneske. Ob sklepu letnega ra-

Truden je postal svojega delavnika na Silvestrovo. Zato ga je pokopal sam v novoletnem nedeljskem dopoldnevu, da bo živel res nedeljo vseh bodočih novih let.

Tovariš!

In nič nisi vprašal, kako bo ostalim ob Tvojem tako grenkem obračunu?

Pisarna je mrtvašnica. Tvoji najdražji so že brez dobrotnih solz v bolečini vseh bolečin, Tvoji Sokoli in pevci sami, Tvoj »Malivrh« Te hoče nazaj, da ga boš negoval in ljubil, Tvoje smreke so vse srebrne in vprašujejo, zakaj Te ni.

A tam od Pišec, kjer si si izbral novo pristavo, nam šepetajo akordi turobne Vigradi in nagelji in telohi na Tvojem srcu Ti molijo psalmi: »Naj Ti bo vsaj tam lepo, res lepo!«

Vsa dolga, žalna procesija Tvojih tovarišev, prijateljev, pritanjenih in Tvojih mladih ljubljencev, veličastna množica preprostega ljudstva naj Ti bo v dokaz, da Te je ljubila vsa Globočina in se je zavedala, kaj si bil, kaj si ji dal, kaj si ji pokazal.

Mi pa ne rečemo, da Te več nimamo. Da še Te imamo. Imamo Te v Tvojih delih, v našem spoštovanju in — spoštinu.

Vera.

LISTEK.

Pozdrav deklaraciji!

Pritipali so prvi žarki na nebo, Zadržane oči strme, srce bije v radosti. Tam zadaj je solnce, tam za temnimi oblaki, ki se kopičijo nalik črnim goram s smrtonosnimi strelami! Pozdravljeni prvi prameni, pozdravljeno vseoživljajoče solnce! Dvigni se mogočno, razlij nebeško luč preko naših poljan in trdih ledin, da zakipi iznova življenje v mrzlih grudah!

Pozdravljena bratska ljubav! Kaj so še na svetu velika neotrovana srca, kaj še niso zamrli duhovi v teminah? Ne, niso! Še žive in niso otopeli v sovraštvu!

O bratje, sejte božje seme sedaj! Poznam vas; vi niste huzarji polni Bahovega srda, vi niste hlapčevski biriči! Vaša srca so prevelika in vaše duše pregloboke, Vi odpustčate!

Pozdravljeni, ki ste donesli novo luč, nam, ki smo živel tu v globokih teminah in smo bili sili le v sovraštvu. Kam smo zabredli revni popotniki, tega sami nismo vedeli. Izgubili smo pravo smer, izgubili pravi cilj, mi, od katerih tjerja največ naša domovina in človeštvo! Hodili nismo po pravi poti!